

"HAZADNAK
RENDELETLENÜL
LEGY HIVE, OH MAGYARI!"

MAGYARORSZÁGI HIREK

"CSONKAMAGYARORSZAG
NEM ORSZAG, EGESZ
MAGYARORSZAG
MENNYSZAGI!"

A KANADAI MAGYAR UJSAG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGENEK JELENTÉSEI
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CIME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

ELKÉSZÜL "BUDAPEST GYOMRA"

Magyarország ellenségei a trianoni békeszerződés után, ha nem is nyíltan, de magukban megállapították, hogy nekünk végünk van, nemcsak megcsontítottak bennünket, hanem lassú sorvadásra vagyunk ítélve. Örültek az összebomlás után keletkezett zűrzavarnak, boldogan vették tudomásul, hogy a kedélyek csak nem akartak lecsillapodni, nemcsak egyes osztályok, hanem ugyis minden ember egymásnak támadt.

A magyar életerő mégis diadalmaskodott, összeszedtük magunkat. A belső zűrzavar eltűnt, Budapest nem fejlődött vissza, hanem a milliós városok sorába lépett. Az egész világon sokat szenvednek az agrár államok, mi is kinlódunk, de nem engedjük elpusztítani magunkat. Mindig, boldog úrrómmal mutatunk rá arra, hogy a nyomoruságos viszonyok között is ebben az országban nem hogy megállás lenne, hanem igenis előre megyünk.

Azokban az országokban, ahol jó gazdasági viszonyok uralkodnak, könnyű alkotni, nálunk azonban az alkotás szinte a csodával határos. A közéleti problémák minden világviszonyban nagyfontosságú kérdése. Ami ezen a téren történik Budapesten, az igazán dicséretreméltó. A régi egyszerű vásárokat és vásárcsarnokokat kezdenek eltűnni, mindenütt új, modern vásárcsarnokok létesülnek. 1896-ban emelték a központi vásárcsarnokot és ugyanakkor létesítették a kerületi csarnokokat. Azóta eltelt már egypár évtized, Budapest városát nem tudta ellátni a régi központi vásárcsarnok. Nagy bajunk volt az is, hogy mindez, amire éhes a nagyváros, a Ferenc József-híd körül halmozódik fel. Az idegenek a Dunapartot lepik el és valóban nem szép látvány a sok vidékről felhozott élelmiszer.

Már régen sürgetik az új élelmiszervásár megépítését, és most végre el is készült, illetve most volt az új intézménynek bokréta ünnepe. Ott állnak már a nyers falak, a megfelelő berendezésen dolgoznak a szorgalmas munkások és az őszint Budapest határára kívül fog felhalmozódni a rengeteg élel-

A csarnok alatt egész hosszúságban, de még nagyobb szélességben a pince terül el. A pince terület majdnem kétszerese a felső csarnoknak, itt lesz elraktározva a rengeteg élelmiszer. A pince-terület 15.200 négyzetméternyi területet foglal el. Úgy a pincébe, mint a csarnokba be-erőzhetnek a teherautók, a ki- és a berakodás megoldása minztaszerű lesz. Maga az épület csak kétféle pengőt emésztett fel, a többi pénz a belső berendezésre kell. Olyan modern élelmiszer nagyvásárterünk lesz, hogy a külföldi hozzáink fogják tanulni.

Ezt a nagy intézményt nem könnyű vezetni. A csarnok mellett négy emeletes irodát létesítünk. Itt lesz a vásárcsarnok-felügyelőség, a posta és távir-telegraf, a vámörtség, a pénzügyörtség és a rendörőség hivatalai. Egy

nagy vendéglőt is emelnek itt, emellett pedig egy bank fogja lefoglalni a földszinti helyiségeket. A nagykereskedők számára körülbelül 80 irodahelyiség lesz, ahol az adminisztrációt elvégezhetik. Ez nagyjából az új intézmény szervezete. A magyar élnak-erősebbé válnak a teherautók, a ki- és a berakodás megoldása minztaszerű lesz. Maga az épület csak kétféle pengőt emésztett fel, a többi pénz a belső berendezésre kell. Olyan modern élelmiszer nagyvásárterünk lesz, hogy a külföldi hozzáink fogják tanulni.

Ezt a nagy intézményt nem könnyű vezetni. A csarnok mellett négy emeletes irodát létesítünk. Itt lesz a vásárcsarnok-felügyelőség, a posta és távir-telegraf, a vámörtség, a pénzügyörtség és a rendörőség hivatalai. Egy

Gazdasági erőpróbák az Óhazában

A magyar gazdasági élet újra forrong. Nem is csoda, hiszen olyan események történtek, amelyek sorsdöntőek az ország szempontjából. A Hoover-akció rendbe fogja hozni Európa gazdasági életét, de az átmeneti időkben nekünk meg kell állnunk a helyünket.

Ötmillió fontos kincstárijegyköcsönt veszünk fel, elhárítjuk azokat a nehézségeket, amelyek Ausztria életét majdnem végromlásba döntötték. Újra kellett meghatározni a boletta árát, amely ebben az évben tíz pengő lesz, ebből 6 pengőt kap a termelő, egy pengőt a kincstár. Kénytelenek voltunk ehhez az eszközhöz nyulni, mert ilyen formán érdemes buzát termelni, eltűnni az a különbség, amely a termelési költség és a világpiacon árt között van. Nagy áldozatot jelent ez, mert a boletta segít a termelőknél, de az jelent, hogy meg kell térheln a lakosság egy részét. Nem szabad elfelejteni azt, hogy Magyarország agrár-ország, mindenki a termelőtől él, tehát a többi társadalmi réteg kénytelen eddig elvett életmódjából valamit engedni, csak azért, hogy a termelés kifizetődjék, hogy az ország gazdasági egyensúlya fel ne boruljon.

Egyszer-kétszer jeleztük már azt, hogy a szabadtermelési rendszer a jövőben nem maradhat meg a maga változatlanságában. Az állam nemcsak boletta ad, hanem mindenképen beleszól a termelés irányításába és hamarosan erős szava kezd lenni a termelés értékesítésében is. Az új külföldi kereskedelmi tárgyalások már ebben az irányban mozognak. E-letbe lépett az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés, amelynek következményei csak bizonyos idő után fog mutatkozni. Maga az állam gondoskodik a kiviteli-cikkek elhelyezéséről, ugyancsak kezébe akarja venni az állat-kivitel irányítását is. Ausztria bizonyos mennyiséget fog átvenni tőlünk természetesen ezzel kapcsolatban mi is le-hetőséget biztosítunk az osztrák ipar számára. Csupán a kereset-eknek meg meg, ennek a kitöltése a lehető legfontosabb.

Valamikor úgy fogunk beszélni arról az új kereskedelmi szerződésről, mint forradalmi újításról, az élet azonban most olyan gyorsan változik és olyan erősen forr, hogy ugyiszlóval

gondolkozni is nehéz és a világvizonyok parancsolólag mutatnak előre. Még pár hónappal ezelőtt is lehetetlen lett volna arra gondolni, hogy az állam ennyire bele fog nyulni a termelés és az értékesítés irányításába, ma azonban nyilvánvaló, hogy más lehetőség nincs számunkra.

A magyar-osztrák kereskedelmi szerződés újítása az, hogy egy osztrák-magyar kölcsönös áruforgalmi iroda és hitelszervezt fog létesülni. A két ország a fontos kivitel cikkek számára egymás piacain különösen kedvező helyzetet fog létesíteni, hiteltöbbleteket és még más kedvezményeket is nyújt. A cél az, hogy egyszerűbb szervezete-eket csináljanak, amely a meg-levőkbe belleszkedik. Tisztá-ri kell lenniük azzal, hogy a magyar agrárkivitel nemcsak tömegben, de értékben is sokkal jelentősebb, mint az osztrák ki-viteli jegyzékben szereplő ipar-cikkek. A magyar ipar ugyanis a háború alatt és az azt követő években nagyon szépen fejlődött. Ausztria inkább a cseh és a német iparral kíván nálunk versenyezni és ezek terhére szerte nálunk érvényesülni.

Ausztériában nekünk könnyű a helyzetünk. A mezőgazdasági válság ugyanis ott is pusztított, az agrárvámok nagyon felugrottak és így meg van a lehetőség arra, hogy elég jó áron tudjuk értékesíteni termelvényeinket.

Egy-két hónap és sokkal tisztább fogunk látni. Sajnos nem jó híreket kapunk vidékről. Ötmillió mázsával kevesebb a buza, másfél millióval a rozs, csaknem ugyanannyival az árpa, és majdnem egymillióval kevesebb a zab, mint tavaly. A két hét előtti becsléssel szemben is nagy a visszaesés. A buza aratása még folyamatban van, a rozs aratását már befejezték. Eső után áhítozik minden gazda. A burgonyában, cukorrépában, kerti veteményekben, a szárazság érezteti a hatását. A dohány kielégítően fejlődött, de szintén eső után vágyakozik. A rétek szénatermése általában jó. A legelők legtöbb helyen kislétek. A gyümölcsstermésünk általánosságban fejlődik. A szőlők állapota ma még nem katasztrófális, de ha tovább tart a szárazság, úgy itt is komoly bajok lesznek.

Mindezenre az egész ország élénk figyelemmel kíséri az ag-

rár kérdések alakulását. Nincsen ember, akit ezek a kérdések ne foglalkoztatnának. Nem volna a beszámoló teljes, ha nem emlékeznénk meg arról, hogy Kanada mindinkább többet és többet szerepel mégpedig abban a vonatkozásban, hogy Kanadától kellene tanulnunk. Egyik kiváló közgazdászról írunk, Seress László cikket írt az aratásról, és ebben szomoruan jegyzi meg, hogy úgy aratunk, mint száz évvel ezelőtt, kézzel, kaszával, tökéletlen szerszámokkal, mint ősapáink. Kanadában is aratnak, elindulnak a buzaablákon a

gépek ezrei, és ötvenedrészt anynyi emberrel intézik el a munkát. Dolgozik az összekombinált gép, amely arat és csépel, osztályoz és zsákol, sőt szállítja is a termést. 50.000 ilyen gép dolgozik ott, öt emberrel elvégzik 250 ember és 10 ló munkáját. Tizedannyi költséggel termelik a búzát, mint nálunk.

Kanadától kell tanulni, ha a buza harcában győzni akar a magyar buza. Nincs más megoldás, mint ellesni a modern termelés előnyeit és azt érvényesíteni a gazdasági életben.

Hétről-hétre

Az egész ország rettenetesen szenved a hőségétől. Mindenki vár egy kis enyhülést, de sajnos a rekkenő hőség tovább tart, legfeljebb egy kis lehűlésről lehet beszámolni.

Végleg befejeződtek a választások. A pótválasztások különösebb eredményt nem hoztak. A legnagyobb szenzációt az kelte, hogy kiharadt az ország-házából sokorópátkai Szabó István, a magyar föld képviselője. Sokorópátkait annakidején még nagyatádi Szabó Istvánnal szemben vetették fel. A fáma szerint csak előkerítettek egyet a sok Szabó István közül, mert a politika így akarta, a tömegeket megakarták téveszteni Nagyatádi Szabó Istvánnal szemben. So korópátkai miniszter lett, csillaga azonban hamar eltűnt, el-letben most, hogy eltávozik a politika porondjáról, meg kell írni róla azt, hogy nehéz pozíciójában mindig jól megállotta helyét. A magyar öserő megnyitlatkozott benne. Komolyan hozza tudott szólni a kérdésekhez. Jól adta elő a magyar földművesosztály kívánásait. Az a kómius figura, amelyet a vicc-lapok rajzoltak róla, hamarosan elhomályosult és így igazán fájjalni lehet elvesztését. Egyáltalában a kizsákdák nagyon kiszorultak a parlament-ből, mindössze öt-hat maradt meg közülük.

Nemcsak Budapest, hanem a vidék is fejlődik. Augusztusban új művészi építkezés indul meg Szegeden, a szegedi Boldogasz-szony sugáru palotakapu, illetve tanítóintézet felépítésére kiirt pályázat határideje lejárt, körülbelül 700.000 pengő munkát adnak most ki. A nagy szabású építkezés augusztus első napjaiban feltétlenül megindul.

A statáriális bíróság nem itélt a szekszárdi gyujtatók fe-

let. Molnár Ferenc gazdálkodó anyosa felbujtására felgyujtot-tannak iregi szőlőhegyen lé-vő házat, úgyhogy a lakók, Kum Lajos és családja csaknein bent égték. Az anyós, Szántó Lajosné beismerte, hogy ő ma-gyarázta vejenek, hogy jó vol-na a házat felgyujtani, mert a-zon súlyos adósságok vannak. Törvénszéki orvos vizsgálata szerint Szántóné erkölcsi felfo-gása gyenge, Molnár sen na-gyon beszámítható, az anyósón és a vejen elmebetegség jelei mutatkoznak. A rögtönitelli bi-róság erre úgy határozott, hogy rendes bíróság elé teszi ezt a gyujtogatási ügyet.

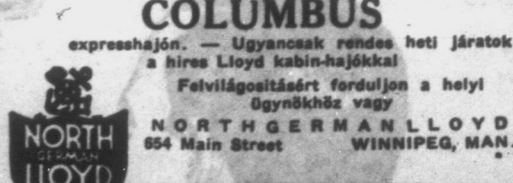
Veszedeles tüz pusztított kislányt hagyott hátra.

PYRAMID házi daráló

NELKÜLÖZHETLEN MINDEN HÁZBAN
Könnyen szabályozható bármely nagyságu darálásra. Darálhat vele: mákot, kávé, borsót, sőt cukrot, babot száraz kenyeret. Könnyen kezelhető, és tisztítható. — Egy gyermek is kezelheti. Elállítva a legjobb anyagból.
KULÖN FA DOBOZBA CSOMAGOLVA ÁRA \$2.85.
Kapható: az EATON Co bármely üzletében, bármely városban. Welland: McMaster Hardware Store-ban East Main St. Vagy direkt a gyártól: PYRAMID MACHINE Co. WELLAND, ONT.

NEW YORKBÓL EURÓPÁBA 5 NAP A TENGERTEN

CHERBOURGON AT 6 NAP BREMAN AT
a világ két leggyorsabb hajóján:
BREMEN ÉS EUROPA
HÉT NAPON BELÜL MAGYAROSZÁGBA ER
Vagy utazzák a népszerű
COLUMBUS
expresshajón. — Ugyancsak rendes heti járatok a híres Lloyd kabin-hajókkal
Felvilágosításért forduljon a helyi ügynökhöz vagy
NORTH GERMAN LLOYD
654 Main Street WINNIPEG, MAN.

NINCSEN TÖBBÉ
Egyetlen egy megelégedetlen Magyar Honfitárs sem Kanadában, sem az Egyesült Államokban mióta a
KAUFMAN STATE BANK
oly
LELKISMERETESEN
GARANTÁLTAN
ELÖNYÖSEN
PONTOSAN
OLCSÓN
vállalja a kivándorolt magyar honfitársak óhazai pénztutálását.
ÁRAINK BESZÉLNEK ÖNMAGUKÉRT
\$15-ig postán 50c távirattal összesen 1.25
25-ig " 70c " " 1.45
50-ig " 90c " " 1.65
50-ig " \$1.00 " " 1.75
70-ig " 1.20 " " 1.95
100-ig " 1.50 " " 2.25
100 dolláron felül másfél százalék azaz \$100-ként \$1.50.
TAKAREKJEGYEK UTÁN 4% KAMATOT FIZETÜNK
LEGYEN MIELŐBB SZERENCSENK!
KAUFMAN STATE BANK
124-126 N. La Salle Street — Chicago, Ill.
Vagyon \$1.300.000.00 dollár. A legnagyobb chicagói magyar bank. A kanadai és amerikai magyarok közmegele-gedése a ma legjobb ajánlólevelünk.
Magyar levelezés!

MACDONALD'S
Fine Cut
A LEGJOBB DOHÁNY AZOK RÉSZÉRE AKIK
MAGUK, SODORJÁK CIGARETTÁIKAT
Mind a cigasz dohánnyal
ZIG-ZAG
CIGARETTAPAPIRT INGYEN ADUNK
Kanada legjobb cigarettadohánya